

OBSAH

PŘEDMLUVA.....	i
OBSAH.....	iii
1 ÚVOD.....	1
2 CHEMICKÉ A FYZIKÁLNÍ VLASTNOSTI VODY	3
2.1 Voda jako chemické individuum.....	3
2.2 Látky obsažené ve vodě a vyjadřování jejich koncentrace.....	4
2.3 Elektrolytická disociace a rovnováhy ve vodných roztocích.....	7
2.4 Koncentrace vodíkových iontů - hodnota pH.....	7
2.5 Chemické reakce ve vodném prostředí.....	8
2.6 Fyzikální vlastnosti vody.....	12
2.7 Anorganické látky ve vodách.....	13
2.7.1. Mineralizace vod.....	13
2.7.2. Formy oxidu uhličitého ve vodě.....	13
2.7.3. Železo ve vodách.....	17
2.7.4. Mangan ve vodách.....	20
2.7.5. Anorganické sloučeniny dusíku ve vodách.....	22
2.7.6. Anorganické sloučeniny fosforu ve vodách.....	23
2.7.7. Těžké kovy ve vodách.....	24
2.8 Organické látky ve vodách.....	26
2.8.1 Sumární hodnocení koncentrace organických látek.....	26
2.8.2 Charakteristické organické látky ve vodách.....	30
2.9 Plyny rozpuštěné ve vodě.....	37
2.10 Radiologické vlastnosti vody.....	38
3 BIOLOGIE A MIKROBIOLOGIE VOD.....	41
3.1 Organismy ve vodách a biochemické procesy jimi podmíněné.....	41
3.2 Koloběh látek v přírodě.....	45

3.3	Zákonitosti růstu mikroorganismů.....	47
3.3.1	Jednorázové procesy.....	48
3.3.2	Kontinuální procesy bez recirkulace biomasy.....	50
3.4	Hygienické a epidemiologické vlastnosti vod.....	51
4	DRUHY VOD	55
4.1	Voda srážková.....	55
4.2	Voda podzemní	56
4.3	Vody povrchové.....	58
4.3.1	Specifika stojatých vod	64
4.4	Pitná voda	65
4.5	Vody odpadní.....	67
4.5.1	Zdroje odpadních vod.....	67
4.5.2	Kvalita městských odpadních vod.....	68
4.5.3	Složení městských odpadních vod.....	74
4.5.4	Proměnlivost průtokových množství a kvality městských odpadních vod.....	75
5	ÚPRAVA PODZEMNÍ VODY NA PITNOU.....	79
5.1	Odkyselování vody	79
5.1.1	Odkyselování provzdušňováním	79
5.1.2	Chemické odkyselování vody.....	80
5.2	Odželezování vody.....	82
5.2.1	Odželezování oxidačními postupy	82
5.2.1.1	Oxidace vzdušným kyslíkem.....	82
5.3	Odmanganování vody.....	85
5.3.1	Oxidace vzdušným kyslíkem s použitím manganových filtrů.	85
5.3.3	Biologický způsob odstranění manganu.....	87
5.3.4	Odmanganování na iontoměničích	87

6 ÚPRAVA POVRCHOVÉ VODY NA PITNOU.....	89
6.1 Čiření vody.....	89
6.1.1 Chemická podstata čířících procesů.....	90
6.1.2 Koagulanty.....	91
6.1.3 Koloidní disperze a jejich stabilita.....	92
6.1.4 Destabilizace koloidních solí.....	94
6.1.5 Koagulační proces.....	98
6.2 Filtrace zrnitým materiálem.....	102
6.2.1 Základní pojmy a zákonitosti pro filtraci vrstvou zrnitého materiálu.....	102
6.2.2 Otevřené rychlofiltry.....	106
6.2.3 Koagulační filtrace.....	108
6.2.4 Uzavřené rychlofiltry.....	109
6.2.5 Dvouvrstvá filtrace.....	109
6.2.6 Křemelinové a perlitové filtry.....	109
6.2.7 Filtry s plovoucí náplní.....	109
6.3 Filtrace na přepážce.....	110
6.3.1 Mikrosíta.....	110
6.3.2 Mikrofiltrace.....	110
6.4 Pomalá filtrace.....	112
6.5 Filtrace s využitím horninového prostředí.....	113
6.6 Kvalita povrchové vody využívané pro úpravu na pitnou vodu.....	114
7 ZUŠLECHŤOVÁNÍ PITNÉ VODY.....	117
7.1 Oxidační procesy při zušlechťování vody.....	117
7.2 Adsorpce z vodných roztoků.....	117
7.2.1 Obecné vlastnosti adsorbentů.....	117
7.2.2 Použití aktivního uhlí ve vodárenství.....	120
7.3 Fluoridace vody.....	122

7.4	Filtry pro úpravu vody v domácnosti.....	122
8	DEZINFEKCE VODY.....	123
8.1	Dezinfekce chlorem, chlornany a chloramíny	125
8.1.1	Vlastnosti chloru a jeho sloučenin	125
8.1.2	Účinky chloru a jeho sloučenin.....	127
8.1.3	Chlorování vody.....	128
8.1.4	Dezinfekce chlornany a chloraminem B a T	130
8.2	Dezinfekce oxidem chloričitým	131
8.3	Dezinfekce ozónem	132
8.4	Oligodynamické metody dezinfekce vody	137
8.5	Fyzikální metody dezinfekce.....	137
8.6	Oxidace působením radikálů.....	138
8.7	Dezinfekce jiných vod než pitných.....	139
8.7.1	Dezinfekce vody plaveckých bazénů	139
8.7.2	Dezinfekce odpadních vod.....	139
9	VODA V PRŮMYSLU, ZEMĚDĚLSTVÍ A ENERGETICE	141
9.1	Rozdělení vod podle použití.....	141
9.2	Tvrdost vody	142
9.3	Kotelní, napájecí a přídavná voda.....	143
9.3.1	Požadavky na kvalitu.....	143
9.3.2	Úprava přídavné a napájecí vody.....	146
9.3.3	Čištění, úprava a kondicionování kondenzátů.....	147
9.4	Chladicí systémy	148
9.4.1	Parametry chladicích systémů a problémy kvality vody v těchto systémech.....	148
9.4.2.1	Úprava chladicí vody pro potlačení tvorby inkrustů	150
9.4.2.2	Inhibitory koroze v chladicích systémech.....	151
9.4.2.3	Opatření proti biologickým nárůstům v chladicích systémech	152

9.5	Iontová výměna	152
9.5.1	Vlastnosti iontoměníčů	152
9.5.2	Dělení ionexů a nosiče funkčních skupin	154
9.5.3	Výměnná reverzibilní reakce v koloně	155
9.5.4	Hodnocení iontoměníčů, jejich provoz a regenerace	156
9.5.5	Ireverzibilní výměnný proces	158
9.6	Změkčování vody	159
9.6.1	Změkčování vody iontoměníči	159
9.6.2	Změkčování vápnem nebo vápnem a sodou	159
9.6.3	Změkčování NaOH a sodou	162
9.6.4	Změkčování fosforečnany	162
9.7	Deionizace, demineralizace, desilikace, dekarbonizace a odplynění vody	163
9.7.1	Deionizace vody	163
9.7.2	Úplná demineralizace vody	164
9.7.3	Desilikace vody	165
9.7.4	Odplynování vody	166
9.8	Voda pro závlahy	167
10	KOROZÍVNÍ A INKRUSTAČNÍ ÚČINKY VODY	169
10.1	Koroze betonu	169
10.1.1	Korozivní účinek CO ₂ a vápenato-uhličitanová rovnováha	170
10.1.2	Další látky způsobující korozi betonu	172
10.2	Koroze kovů	174
10.3	Ochrana kovů, zejména oceli, proti korozi	176
10.3.1	Tvorba přirozené ochranné vrstvy	176
10.3.2	Tvorba umělé ochranné vrstvy	177
10.3.3	Katodická ochrana	179
10.3.4	Sekundární faktory koroze oceli	179

10.3.5	Vliv teploty ve vodách v přítomnosti kyslíku	180
10.3.6	Koroze nerez oceli.....	180
10.3.7	Koroze litiny	180
10.3.8	Ochrana neželezných kovů - mědi a hliníku	181
10.4	Inhibice tvorby kompaktních usazenin.....	181
11	ČIŠTĚNÍ ODPADNÍ VODY	183
11.1	Antropogenní vlivy na kvalitu přírodních vod.....	183
11.2	Požadavky na kvalitu vypouštěných odpadních vod	184
11.3	Principy čištění městských odpadních vod	186
11.3.1	Hrubé předčištění	186
11.3.2	Koncepce čištění městských odpadních vod.....	188
12	GRAVITAČNÍ SEPARACE SUSPENZÍ	191
12.1	Charakteristika suspenzí.....	191
12.2	Zákonitosti gravitační separace částic.....	191
12.2.1	Síly působící na částice v gravitačním poli.....	191
12.2.2	Usazování částic v kapalině.....	192
12.2.3	Usazování částic v proudící kapalině	194
12.2.4	Vliv turbulence na proces usazování.....	195
12.3	Zahušťování suspenzí	195
12.3.1	Zahušťovací křivka.....	195
12.3.2	Zahušťování suspenze v kontinuálním procesu	196
12.4	Usazovací nádrže.....	198
12.4.1	Rozdělení usazovacích nádrží a základní ukazatele jejich provozu	198
12.4.2	Primární usazovací nádrže	201
12.4.3	Dosazovací nádrže.....	202
12.5	Flotace	205
13	BIOLOGICKÉ ČIŠTĚNÍ MĚSTSKÉ ODPADNÍ VODY.....	209
13.1	Aerobní proces rozkladu organických látek.....	209

13.2	Systémy s biomasou ve vznosu - aktivace.....	211
13.2.1	Princip procesu.....	211
13.2.2	Technologické parametry aktivace.....	212
13.2.3	Technologické modifikace aktivace	216
13.2.4	Aktivovaný kal	220
13.2.5	Produkce biologického kalu a potřeba živin	222
13.2.6	Aktivace s nitrifikací	226
13.2.7	Kvalita biologicky čištěné odpadní vody	230
13.2.8	Aerace aktivačních nádrží	232
13.3	Systémy s biomasou fixovanou na pevném nosiči.....	242
13.3.1	Teorie biofilmových reaktorů.....	242
13.3.2	Rozdělení biofilmových reaktorů	246
13.4	Nereaktorové způsoby biologického čištění.....	249
13.4.1	Stabilizační nádrže.....	250
13.4.2	Kořenové čistírny	252
14	ODSTRANĚNÍ DUSÍKU A FOSFORU	253
14.1	Bilance živin v městské odpadní vodě.....	253
14.2	Odstranění dusíku – denitrifikace	254
14.2.1	Denitrifikační proces	254
14.2.2	Začlenění denitrifikace do aktivačního procesu.....	259
14.3	Biologické odstranění fosforu	264
14.3.1	Princip zvýšeného biologického odstranění fosforu	264
14.3.2	Uspořádání aktivace pro zvýšené biologické odstranění fosforu	265
14.4	Chemické odstraňování fosforu.....	268
14.4.1	Tvorba nerozpustných sloučenin fosforu.....	268
14.4.2	Aplikace chemického srážení fosforečnanů na městské ČOV.....	272
15	ANEAROBNÍ PROCESY	275
15.1	Mechanismus a mikrobiologie anaerobních procesů	275

15.1.1 Hydrolytické a fermentační mikroorganismy – acidogeneze a acetogeneze	275
15.1.2 Methanogenní mikroorganismy - methanogeneze.....	276
15.1.3 Regulační úloha vodíku	277
15.1.4 Regulační úloha methanogenních substrátů při methanogenezi	278
15.1.5 Regulační mechanismy anorganických akceptorů vodíku	279
15.1.6 Faktory ovlivňující methanizaci.....	279
15.2 Porovnání aerobních a anaerobních procesů rozkladu organické hmoty	281
15.3 Anaerobní čištění odpadních vod.....	282
15.3.1 Kultivace anaerobní biomasy.....	282
15.3.2 Provozní parametry anaerobních reaktorů.....	283
15.3.3 Konstrukční řešení reaktorů a jejich použití při čištění odpadních vod	286
16 ČISTÍRENSKÉ KALY	291
16.1 Základní vlastnosti kalů městských ČOV.....	291
16.2 Stabilizace kalu městských ČOV	293
16.2.1 Stabilizace kalu anaerobní fermentací.....	293
16.2.2 Aerobní stabilizace kalu	304
16.2.3 Termofilní aerobní stabilizace kalu.....	306
16.2.4 Pasteurizace kalu.....	306
16.2.5 Chemická stabilizace kalu	307
16.3 Snížení obsahu vody v kalu	307
16.3.1 Zahušťování kalu	308
16.3.2 Odvodňování kalu	309
16.3.3 Sušení kalu.....	312
16.4 Využití a zneškodnění kalů.....	313
16.4.1 Využití kalu ke hnojení zemědělské půdy.	313
16.4.2 Spalování kalu.....	316
16.4.3 Skládkování kalu.....	317

17 DĚLICÍ METODY NA PRINCIPU POLOPROPUSTNÝCH MEMBRÁN	319
17.1 Membránové procesy	319
17.1.1 Rozdělení procesů	319
17.1.2 Polopropustné membrány	320
17.1.3 Tvar filtrační přepážky a její uspořádání	322
17.2 Ultrafiltrace	324
17.3 Nanofiltrace	325
17.4 Reverzní osmóza	326
17.5 Elektrodialýza	327
17.6 Zhodnocení postupů pro odsolení vod	328
LITERATURA	329
ZÁKONNÁ USTANOVENÍ A NORMY	331